

אלומות דצמבר

בתחילת החודש התחלקנו לקבוצות, וכל קבוצה ביקרה במוסד הכשרה אחר. בכל מוסד נחשפנו לייחודיות האקדמית והפדגוגית שלו, לנושאים שונים העומדים במוקד העשייה החינוכית, ולתהליכי ההכשרה הנהוגים בו. הביקורים אפשרו היכרות מעמיקה עם תחומי חינוך מגוונים, עם תפיסות הכשרה שונות ועם האופן שבו חזון חינוכי מתורגם לפרקטיקה. התברכנו במפגשים משמעותיים עם נשיאי מכללות ועם חברי סגל אקדמי בכיר, אשר העשירו את ההבנה שלנו באשר לאתגרי ההכשרה, למגמות עתידיות ולתפקידן של המכללות בעיצוב מערכת החינוך.

בהמשך לסידורים נפגשנו ליום הסמינר הראשון במתחם **האירוח EVEN'S בבית נחמיה**, מקום שמזמן למידה. התחלנו את היום ב **"בוקר טוב" של טלי**. טלי הקריאה את שירו של יהודה עמיחי, **לא כברוש**, ודיברה על המודל הראוי בעיניה למנהיגות ועל האופן שבו הוא מתכתב עם יוזמות שלה במהלך הקריירה המקצועית.

המשכנו לעיבוד הסידורים שערכנו במוסדות המכשירים. בתחילה בקבוצות קטנות בשיטת הג'יסקו, בשני סבבים. בסבב הראשון ערכנו חקירה, גילוי וזיהוי של תפיסות יסוד בעזרת תמונה שכל משתתף בחר מהסידור שערך. בסבב השני הושם דגש על סינתזה, רפלקציה והשלכות למנהיגות. בסיום הסבבים התנהל דיון במליאה ועלו בו סוגיות שונות, ובהן גבול ההכלה של הסטודנטים במוסדות המכשירים; המתח בין אג'נדה שמאמינים בה לבין הרחבת מספר הסטודנטים; הקושי של המערכת בגיוס סטודנטים איכותיים.

בהמשך שמענו את **"הסיפור הישראלי" של הילה**. הילה סיפרה סיפור מעורר השראה על עבודה קשה, אתגרים ומשברים בדרך, ציונות וערכים כגון משפחה וכיבוד הורים. **אורית ג'** הפתיעה אותנו בפעילות בזמן קבוצה. התחלקנו לקבוצות ועבדנו על מפות חשיבה. גילינו כי אנשים שונים חווים את אותה פעילות באופנים שונים: משחק, שיתוף פעולה, אתגר, תחרות.

המשכנו בהליכה קבוצתית בסביבתו היפה של המושב. אחרי צילום קבוצתי ישבנו בזוגות וניהלנו שיח על השיר **מה שרואים משם** שכתבה יעל קלו מור. אחר הצוהריים המשכנו לעסוק בנושא מסמך המדיניות על פי המודל של **ג'ון קוטר**. המודל סייע לנו לדייק שלבים שונים בתהליך, וחידד את העובדה כי אי אפשר לדלג על שום שלב.

סיכמנו את היום במתנות מטפוריות למוסדות המכשירים שביקרנו בהם. עם המתנות הללו נמנו צלם מקצועי למכללת סמינר הקיבוצים, כדי לשמר את המראה הקיים לפני השיפוצים; רמקול למכללת הרצוג, כדי שדברים יפים שנעשים בה יישמעו מחוץ למוסד; רכבת למכללת סכנין, כדי שיעבירו את מה שהם עושים לעוד מקומות; ומדפסת תלת-ממד למכללת אורות, כדי שניתן יהיה לשכפל את החוג למחול לעוד מקומות.

את היומיים הנוספים ערכנו בסמינר **בחיפה**. פתח את היום הראשון איאד, ב"**בוקר טוב**". **איאד** התייחס לקשר שבין אהבת השפה העברית לבין כתיבת שירים ככלי מרפא. עלה רעיון כי איאד יעביר "רגע של עברית" בכל מפגש.

לאחר מכן פגשנו את **אריאל פליגלר**, שהציג לנו שני מודלים מעולם היזמות (LEAN CANVAS והשערות לרעיון), ובעזרתם ניתחנו את החלופה המועדפת במסמך המדיניות.

בהמשך שמענו את "**הסיפור הישראלי של גילת**". גילת סיפרה על אהבה, תקווה והכוח לקום ולהמשיך. הסיפור היה מרגש ומעורר השראה. בזמן הקבוצה הועלו נושאים שמטרידים את הנוכחים. התברר כי לחברי קבוצה שונים יש צרכים שונים, אך יצאנו עם תובנה שהביחד שלנו יעזור להתגבר על קשיים.

בערב ערכנו סיור בהובלת **אורית ג' ואיבנה**. נסענו בכרמלית באווירה של טיול שנתי, התוודענו למושבה הגרמנית והתרשמנו מהנוף המרהיב של הגנים הבהאיים בלילה ומהתאורה סביב "חג כל החגים". תודה אורית ואיבנה על סיור מעניין ומרהיב.

ב"**חדר המראות**" התחלקנו לקבוצות, ובכל קבוצה כל אחד מהעמיתים כתב לחברי הקבוצה האחרים והתייחס למנהיגות שלהם על פי תפיסתו. בהמשך התקיים דיון בקבוצות על שאלת המנהיגות של כל אחד. תודה לכל העמיתים על הכנות, האומץ והכוונות הטובות שסייעו לתהליך להיות משמעותי.

פתחנו את הבוקר של היום האחרון ב"**בוקר טוב של אורית ש'**". אורית התייחסה למושג GRIT (העוצמה שבלהט ובהתמדה) שטבעה אנג'לה דאקוורת' כמושג המקשר בין כל חברי הקבוצה, והרחיבה על המושג בהקשר של הכשרת מורים. תודה אורית, היה מרתק.

בית ספר **עין הים** הוא בית ספר יסודי אזורי של תושבי השכונה ועל-אזורי ייחודי, שאוכלוסייתו הטרוגנית מאוד. בית הספר דוגל בשילוב המשחק בלמידה. אחרי הסבר וכיבוד מפנק סיירנו בו וראינו מקרוב את התלמידים ואת יישום המדיניות של בית הספר הלכה למעשה. המראות שקיבלנו בפנקסים שחולקו לנו בבית הספר התכתבו עם חדר המראות שחווינו ביום הקודם. צוות בית הספר השתמש במשחק גם באיסוף התובנות שלנו מהסיור.

שני בתי הספר המחישו עבורנו את תפקידו המשמעותי של המנהל, ואת יכולתו להוביל מדיניות, שינויים ותוכניות.

בוקר זה הוקדש לסיור בשני בתי ספר בחיפה: בית הספר **הריאלי** ובית הספר **עין הים**. בית הספר **הריאלי** בחיפה הוא בית ספר פרטי שחורט על דגלו מצוינות. במהלך הסיור הוצגו לנו תוכניות ייחודיות תיארו את אופן בחירת המורים של בית הספר. התרשמנו ממשפט המנחה את הפדגוגיה הבית-ספרית: "אין שיקול דעת בלי דעת".

בהמשך שמענו את "**הסיפור הישראלי של אדם**". אדם סיפר לנו סיפור מורכב, אך תיבל אותו בהרבה הומור והציג תמונה רחבה ומלאת צבע. קינחנו חלק זה בשירה שלווה בנגינה של אדם.

את הסמינר סגר מפגש עם שרת החינוך לשעבר ד"ר יפעת שאשא ביטון. יפעת הציגה את השינויים העיקריים שהובילה בתפקידה כשרת החינוך. היא התייחסה למושגים "מנהיגות" ו"שינוי" ולקשר ביניהם. יפעת סיכמה ואמרה כי כדי לגרום לשינויים גדולים להתחולל דרושים אומץ, משום שיש בדרך הרבה אתגרים שיש להתמודד איתם בדרך; אמונה גדולה במה שרוצים לעשות; וצורך להיות מאוד קשובים לשטח (למשל לחששות שעולים עקב העובדה כי פעמים רבות שינויים משנים סדרי עולם או צורת חשיבה), אך לגלות נחישות מול האתגרים. לבסוף יפעת התייחסה להכשרת המורים והציגה את מה שבעיניה צריך לעשות בהקשר של מועמדים להוראה: מצד אחד לתמרץ אנשים שיגיעו ללמוד חינוך והוראה, ומצד אחר לערוך למועמדים מבחני אישיות ומבחני רישוי.

בסיכום הסמינר **דנה ויעקב** הפעילו אותנו ברוח בית ספר עין הים בעזרת חבל. כל אחד היה צריך להגיד מה הוא היה רוצה להשאיר מאחור ומה הוא קיבל מהתוכנית עד כה.

עכשיו כשאנחנו כבר מכירים יותר, יש לקח: לא לשכוח טלפונים במוניות, מפתחות של אוטו בתיקים של אחרים, מחברות זרוקות וכד'. ... אחרי שמונה חודשים בתוכנית אפשר להתייחס לתובנות שעולות בהקשר של שלושת הצירים המרכזיים שמלווים אותנו בתוכנית:

1. ציר האמון הקבוצתי:

ציר זה כלל בחודש דצמבר "סיפור ישראלי" של גילת, אדם והילה, "בוקר טוב" של טלי, איאד ואורית ש', הליכה קבוצתית בבית נחמיה ובחיפה וזמן קבוצה. אין ספק שציר זה הוא רכיב מרכזי בתוכנית. הוא מאפשר לנו להכיר לעומק כל אחד מהמשתתפים, ליצור חברויות, שותפויות ואמון

2. ציר התפיסה הרחבה של המערכת:

במסגרת ציר זה התקיימו שני ימי סיור - במוסדות הכשרה ובבתי הספר - כולל עיבוד שלהם. הפעילות בציר זה מאפשרת לנו להשוות את המוסדות שאנו עובדים בהם למקומות אחרים, להכיר תפיסות, צורות ניהול ופרויקטים מיוחדים, והוא מרחיב את האופקים שלנו בהקשר של שדה החינוך.

3. ציר ניהול ומנהיגות:

בחודש דצמבר התקדמנו במסגרת ציר זה בגיבוש מסמכי המדיניות. תחילה בבחינת המסמך לאור המודל של ג'ון קוטר, ובהמשך בניתוח החלופה המועדפת בעזרת מודלים מעולם היזמות. בקבוצה עלה קול שמעוניין בכך שהמודלים והכלים הנלמדים בציר ייושמו במסגרת התוכנית גם בהקשר של דילמות המונחות על שולחנו בתפקידים הנוכחיים שלנו, ולא רק בהקשר של מסמכי המדיניות. זאת ועוד, במסגרת ציר זה הצגנו בקבוצות את שאלת המנהיגות של כל אחד, ובחדר מראות כל אחד מאיתנו שיקף לרעהו את התובנות באשר למנהיגות שלו. אין ספק שהמשמעות של הפעילות בציר זה מתכתבת עם האמון שנוצר בינינו במסגרת ציר האמון הקבוצתי.

כתבו:

ד"ר דנה שהם קוגלמס, המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין
חאלד אלקרינאוי, פסגה רהט, משרד החינוך